

Sygn. akt VIII Gz 212/22

POSTANOWIENIE

Dnia 24 października 2022r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący : sędzia Wojciech Wołoszyk

po rozpoznaniu w dniu 24 października 2022 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie z urzędu

przy udziale A. W. (1)
o przymuszenie

w przedmiocie nałożenia grzywny

na skutek zażalenia uczestniczki A. W. (1) na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 5 lipca 2022 r. ,
sygn. akt BY.XIII Ns-Rej. KRS 314/22/236

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt VIII Gz 212/22

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 4 maja 2020 r. wspólnicy A. W. (1) i W. W. (1) zostali wezwani do wyboru zarządu lub ujawnienia danych zarządu (...) w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania pod rygorem nałożenia grzywny w wysokości 500 zł. Przesyłka zawierająca odpis postanowienia z dnia 4 maja 2020 r. doręczona została A. W. (1) w dniu 24 czerwca 2020 roku, a W. W. (1) w dniu 25 czerwca 2020 roku. Termin do wykonania opisanego wyżej wezwania upłynął bezskutecznie z dniem 1 i 2 lipca 2020 r. Do chwili obecnej spółka nie ma zarządu. Z uwagi na powyższe na podstawie art. 24 ust. 1a ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jednolity - Dz.U. 2018.986) referendarz sądowy postanowieniem z dnia 9 września roku nałożył grzywny po 500 zł na każdego z nich.

Skargę na powyższe orzeczenie referendarza sądowego skutecznie wniosła wspólniczka A. W. (1). Wskutek skutecznie wniesionej skargi A. W. (1) na postanowienie referendarza sądowego o nałożeniu grzywny utraciło ono moc.

Sąd Rejonowy rozpoznając sprawę wskutek skargi A. W. (1) zważył , iż podstawą prawną postępowania przymuszającego stanowi art. 24 ust. 1a ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1142), który stanowi, iż w uzasadnionych przypadkach, w razie stwierdzenia, że osoba prawna nie posiada organu uprawnionego do reprezentowania lub w składzie tego organu zachodzą braki uniemożliwiające jej działanie, sąd rejestrowy, wyznaczając odpowiedni termin, może wezwać obowiązanych do powołania lub wyboru tego organu do wykazania, że organ został powołany lub wybrany albo że braki w jego składzie zostały usunięte. Wezwań w postępowaniach, o których mowa w ust. 1 i 1a (postępowania przymuszające), sąd dokonuje pod rygorem zastosowania grzywny przewidzianej w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego o egzekucji świadczeń niepieniężnych. W przypadku niewykonania obowiązków w terminie sąd rejestrowy nakłada grzywnę

na obowiązanych. Przepisu art. 1053 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się. Celem postępowania przymuszającego jest więc wyegzekwowanie spełnienia przez przedsiębiorcę obowiązku rejestrowego, a zatem realizacji przez przedsiębiorcę rejestrowego obowiązków nakładanych nań przez ustawę (tak postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie z 26 listopada 2015 r. , VIII Gz 205/15). Grzywny są jednym ze środków przymuszających, mającym oddziaływać motywujące (wywierać presję) na osoby zobowiązane do wymaganego przez ustawę zachowania (złożenia wniosku lub dokumentów). Zatem nakładanie grzywien następuje, gdy niewykonanie obowiązków wynika z przyczyn subiektywnych (dotyczących zobowiązanego), przy czym za takie należy uważać zarówno świadome unikanie wykonania obowiązków (uchylanie się od wykonania tych obowiązków) jak i ich niewykonanie spowodowane niedołożeniem należytej staranności. Podkreślić też trzeba, że od członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wymaga się w przepisach k.s.h. realizacji jego obowiązków z zachowaniem staranności profesjonalnej (art. 293 § 2 k.s.h.).

Wszczęcie postępowania przymuszającego następuje na skutek wydania przez sąd rejestrowy (niezaskarżalnego) postanowienia wzywającego osoby obowiązane do złożenia dokumentu do spełnienia tego obowiązku, w ustawowym terminie 7 dni, pod rygorem nałożenia grzywny. Nałożenie grzywny może nastąpić tylko wówczas, gdy do osoby zobowiązanej zostało wcześniej wysłane wezwanie, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym. Skutkiem nałożenia grzywny ma być zatem sankcjonowanie zawinionej bierności osoby zobowiązanej do złożenia dokumentów i wykonanie przez nią obowiązku rejestrowego. Wezwane osoby są zobowiązane w podanym terminie spełnić obowiązek rejestrowy albo usprawiedliwić jego niespełnienie, poprzez wykazanie istnienia obiektywnych, niezależnych od nich, okoliczności, uniemożliwiających dopełnienie tego obowiązku. W zakresie usprawiedliwienia niespełnienia obowiązków rejestrowych przyjmuje się, że powinno ono nastąpić na piśmie poprzez wykazanie obiektywnych okoliczności uniemożliwiających złożenie wniosku bądź dokumentów, albo wskazujących np. na odpadnięcie obowiązku. Usprawiedliwienie niespełnienia obowiązków rejestrowych powinno prowadzić do umorzenia postępowania rejestrowego (Łukasz Zamojski, Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym. Komentarz, Warszawa 2009).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że w ocenie Sądu wspólnicy spółki pomimo możliwości powołania zarządu – nie zrobili tego. W toku całego postępowania nie wykazano w żaden sposób obiektywnej niemożności spełnienia tego obowiązku. Powoływanie się w skardze na orzeczenie referendarza sądowego na brak chętnych do pełnienia funkcji członka zarządu w spółce i fakt przebywania przez skarżącą na emeryturze nie stanowią takich okoliczności. Skarżąca w żaden sposób nie udowodniła swojego stanu zdrowia, który uniemożliwiałby jej pełnienie funkcji członka zarządu. Całkowicie niewiarygodne zaś jest twierdzenie skarżącej, iż W. W. (1) został skazany prawomocnie za przestępstwo opisane w art. 18 § 2 ksh. Po pierwsze nie dołączono w toku postępowania wyroku karnego wobec niego. Po drugie Sąd z urzędu zbadał jego niekaralność i z dokumentu urzędowego wynika, że na dzień 29 czerwca 2022 roku nie figuruje on w KRK. Zatem może pełnić funkcję członka zarządu. W niniejszej sprawie nie wykazano, by czynności wspólników były dokonywane z odpowiednią starannością (zapobiegliwością i sprawnością).

Biorąc pod uwagę wpływ czasu, jaki minął od wydania przez referendarza sądowego postanowieniem o nałożeniu grzywny przy dołożeniu należytej staranności przez wspólników, niewątpliwie, możliwe było w świetle zasad doświadczenia życiowego i logiki powzięcie działań w celu powołania zarządu. Nie można uznać, aby zachodziły przesłanki zwalniające skarżącą z dopełnienia obowiązków rejestrowych co uzasadnia kontynuowanie postępowania przymuszającego przez sąd rejestrowy i nałożenie w zaskarżonym postanowieniu grzywny jako środka przymusu. Twierdzenia skarżącej są niezasadne i nieudowodnione.

W ocenie Sądu istnieje możliwość powołania zarządu spółce choćby w osobie W. W. (1), który na dzień 29 czerwca 2022 roku nie figuruje w KRK, co Sąd ustalił zgodnie z wnioskiem A. W. (1) ze skargi na orzeczenie referendarza sądowego. Co więcej wspólnicy pełnili wcześniej funkcję członków zarządu, co wynika z analizy akt rejestrowych. Jeżeli spółka nie prowadzi działalności to wspólnicy mogą dokonać jej likwidacji na podstawie art. 270 pkt 2 ksh.

Na koniec należy wskazać, że sąd rejestrowy zakończył postępowania o rozwiązanie spółki bez przeprowadzenia likwidacji (...) umorzeniem postępowania przez referendarza sądowego, a skarga na to orzeczenie została prawomocnie odrzucona postanowieniem z dnia 30 listopada 2021 roku. Z kolei wniosek o ustanowienie kuratora dla spółki w trybie art. 42 kc został oddalony postanowieniem z dnia 10 maja 2021 roku przez referendarza sądowego (...). Skarga na to orzeczenie została prawomocnie odrzucona postanowieniem z dnia 30 listopada 2021 roku.

Z uwagi na powyższe, postanowieniem z dnia 5 lipca 2022 roku, na podstawie art. 24 ust. 1a ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jednolity - Dz.U. 2018.986) Sąd Rejonowy nałożył na A. W. (1) grzywnę w wysokości 500 zł.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniosła A. W. (1), zarzucając naruszenie art. 24 ust. 1a ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2022 r. poz. 1683), przez błędne uznanie, że zachodzą przesłanki do ukarania A. W. (1) karą grzywny w wysokości 500 zł a także skupienie się na tym by koniecznie na wspólnika nałożyć grzywnę, podczas, gdy bezpośrednim celem postępowania przymuszającego jest spełnienie wymaganego w danym przypadku obowiązku rejestrowego, a nie samo nakładanie grzywien, które w istocie jest jednym ze środków przymuszających mającym zmotywować osoby upoważnione do złożenia wniosku lub dokumentów. A. W. (1) wniosła o uchylenie postanowienia z dnia 5 lipca 2022 roku i umorzenie niniejszego postępowania, jak też o przeprowadzenie dowodu z dokumentów wskazanych w zażaleniu.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Zażalenie okazało się niezasadne.

Zgodnie z art. 24 ust. 1a ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, w uzasadnionych przypadkach, w razie stwierdzenia, że osoba prawna nie posiada organu uprawnionego do reprezentowania lub w składzie tego organu zachodzą braki uniemożliwiające jej działanie, sąd rejestrowy, wyznaczając odpowiedni termin, może wezwać obowiązanych do powołania lub wyboru tego organu do wykazania, że organ został powołany lub wybrany albo że braki w jego składzie zostały usunięte. W przypadku niewykonania obowiązków w terminie sąd rejestrowy nakłada grzywnę na obowiązanych.

Sąd I instancji dokonał prawidłowej wykładni art. 24 ust. 1a ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, słusznie uznając, iż zachodzą podstawy do nałożenia na skarżącą kary grzywny.

Odnosząc się do przebiegu postępowania należy wskazać, iż wniosek skarżącej o ustanowienie kuratora dla spółki – wbrew jej twierdzeniom – został rozpoznany i prawomocnie oddalony postanowieniem z dnia 10 maja 2021 r. Należy nadmienić, iż wniosek ten nie został praktycznie w żaden sposób uzasadniony.

Referendarz sądowy postanowieniem z dnia 9 września 2020 r. nałożył na m. in. na skarżącą A. W. (1) karę grzywny w wysokości 500 zł, wskazując, że możliwe jest powołanie przez wspólników samych siebie do zarządu lub jednej osoby spośród wspólników. Na postanowienie referendarza sądowego z dnia 9 września 2020 roku A. W. (1) złożyła skargę. W przedmiotowej skardze, A. W. (1) wskazała, iż drugi ze wspólników spółki - W. W. (1) pełnił funkcję członka zarządu w spółce ponad 10 lat temu i w międzyczasie wszczęto wobec niego postępowanie karne, gdzie w konsekwencji został skazany prawomocnym wyrokiem, za przestępstwo z rozdziałów XXXIII—XXXVII Kodeksu karnego. Wniosła w związku z tym o zwrócenie się do KRK o ustalenie danych dot. karalności W. W. (1). Powoływała się także na swój zły stan zdrowia i wiek, co miało uzasadniać niemożność objęcia przez nią stanowiska w zarządzie spółki, nie przedkładając jednak na tą okoliczność żadnych dokumentów poza dokumentacją emerytalną.

Sąd rejestrowy, przed wydaniem postanowienia z dnia 5 lipca 2022 r., ustalił, iż wg stanu na dzień 29 czerwca 2022 r. W. W. (1) nie figuruje w Krajowym Rejestrze Karnym. Informację o tożsamej treści sąd rejestrowy pozyskał także dnia 10 września 2021 r., wg stanu na dzień 1 września 2021 r. (k. 1516 akt). Niewątpliwie zatem już co najmniej od września 2021 r. W. W. (1) nie figurował w KRK. Biorąc ponadto pod uwagę, iż zażalenie zostało złożone przez A. W. (1) i dotyczy grzywny nałożonej na nią a nie na wspólnika W. W. (1), zbędne jest ustalenie czy przed dniem 29 czerwca

2022 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy zwracał się do Krajowego Rejestru Karnego o udzielenie informacji na temat W. W. (1), jak również zwrócenie się do Sądu Rejonowego w Bydgoszczy o ustalenie sygnatury sprawy, w której W. W. (1) został skazany za przestępstwo z art. 297 k.k. i kiedy nastąpiło prawomocne skazanie. Z tej samej przyczyny bez znaczenia dla rozpoznania zażalenia pozostaje złożona przez skarżącą dokumentacja medyczna dotycząca W. W. (1), gdyż grzywnę nałożono na A. W. (1), tak więc decydujące znaczenie przy rozpoznaniu jej zażalenia mają okoliczności związane z tą współniczką, niezależnie od tego, iż sąd I instancji rozważał także możliwość objęcia funkcji w zarządzie przez W. W. (1). Ma to jednak uboczne znaczenie.

Odnosnie podnoszonej w zażaleniu kwestii dotyczącej wniosku skarżącej o rozwiązanie spółki bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego, to należy zważyć, iż sama współniczka przyznała, że nie zaskarżyła postanowienia z 30 listopada 2021 r. o odrzuceniu skargi na postanowienie o umorzeniu postępowania w tym przedmiocie, jako przyczynę wskazując bezskuteczność składanych wcześniej środków odwoławczych. Pozbawiła się ona zatem sama prawa do zweryfikowania tej decyzji. Skarżąca podaje ponadto, iż 6 września 2022 r. doręczono jej postanowienie o ponownym wszczęciu postępowania w sprawie rozwiązania (...) bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego. Jednakże na dzień dzisiejszy brak informacji aby spółka została rozwiązana. Samo wszczęcie takiego postępowania nie może przesądzać o niecelowości nakładania grzywny na podstawie art. 24 ust. 1a ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym. Błędnie przy tym skarżąca twierdzi, iż grzywna została na nią nałożona dwukrotnie. Wskutek wniesienia skargi na orzeczenie referendarza sądowego, straciło ono moc zgodnie z art. 398⁽²²⁾ § 2 zd. 1 kpc, w związku z czym grzywna nałożona postanowieniem z 5 lipca 2022 r. nie jest kolejną grzywną nałożoną na skarżącą.

W zażaleniu nie wskazano żadnych uzasadnionych przyczyn, które uniemożliwiłyby A. W. (1) pełnienie funkcji w zarządzie (...) Skarżąca powołuje się, podobnie jak w skardze, na wiek (65 lat) oraz spokojny tryb życia jak też korzystanie z porad zdrowia psychicznego. Jednak również i teraz nie przedkłada żadnej dokumentacji na temat swojego stanu zdrowia. Wiek skarżącej nie jest na tyle zaawansowany, a przy braku realnych problemów zdrowotnych, sąd odwoławczy nie widzi żadnych przeszkód do pełnienia przez samą A. W. (1) funkcji w zarządzie spółki. Skarżąca w żaden sposób nie podważyła ustaleń sądu I instancji, iż jej twierdzenia są niezasadne a także nieudowodnione.

W sytuacji gdy skarżąca pełniła tę funkcję wcześniej a nie zachodzą po jej stronie żadne obiektywne okoliczności uniemożliwiające sprawowanie funkcji członka zarządu, powinna zadbać aby spółka działała przez swoje należycie umocowane organy, tym bardziej przy braku zaufania do drugiego współnika. Tymczasem A. W. (1) nie podjęła żadnych czynności mających doprowadzić do powołania zarządu spółki, chociaż ma takie możliwości. Prawidłowo zatem sąd rejestrowy nałożył na skarżącą grzywnę, i to w stosunkowo niewielkiej kwocie 500 zł. Dopiero w sytuacji gdy nałożona prawomocnie grzywna nie doprowadzi do wypełnienia obowiązków, sąd rejestrowy powinien rozważyć umorzenie postępowania przymuszającego, zgodnie z art. 24 ust. 4 ustawy o KRS.

W związku z powyższym zażalenie oddalono na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 3 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc.